

THE CLOSURE OF THE MATERNITY WARD IN SOLLEFTEÅ

Emotions, space, and resistance

EMELIE LARSSON

Keywords

Gender, space, rurality, maternity care, emotions

Summary

This study explores expressions of emotions, space, and resistance in narratives of the closure of BB Sollefteå, a maternity ward that used to be located in a sparsely populated Swedish municipality. The closure took place in a context of healthcare restructuring and centralization politics, causing basic services to close down in rural municipalities and regions. Interviews with eight pregnant women were conducted between March 2017 and June 2018 and the interviews were subjected to narrative analysis. Theoretically, the study leans on a feminist and relational approach to emotions, space, and gender, and specific attention is paid to women's emotional positioning in relation to spatial objects such as the longer distance to the hospital, the town of Sollefteå, the regional assembly, etcetera. Three narratives are repeated in the interviews with pregnant women: a narrative about the longer distance to the closest maternity ward; a narrative about the experience of peripherality; and a narrative about resistance. The results reveal how women's positioning in relation to specific objects made certain emotions stick to both the women and the objects in ways that were determined by place and space. Feeling ignored by decision-makers in the region, women performed acts of micro-resistance, including avoiding giving birth in the region's biggest town and renegotiating the narrative of the town of Sollefteå.

Baserat på intervjuer med åtta gravida kvinnor i Sollefteå undersöker artikeln känslor, plats och motstånd i berättelser om nedläggningen av BB Sollefteå, ett BB i en glesbygdskommun som stängde av ekonomiska skäl. Artikeln visar på hur upplevelsen av att ignoreras av beslutsfattare cirkulerar kring den längre vägen till BB, om känslan av att befinna sig i en periferi och om motstånd.

NEDLÄGGNINGEN AV BB SOLLEFTEÅ

Känslor, rumslighet och motstånd

EMELIE LARSSON

Den 1 februari 2017 stängde BB på Sollefteå sjukhus och kvinnor i Västernorrlands inland hänvisades i stället till BB på Sundsvalls sjukhus eller BB på Örnsköldsviks sjukhus, båda belägna cirka tio mil från Sollefteå. Beslutet att lägga ner BB Sollefteå, vilket var en del av ett sparpaket i regionen, ledde till protester hos lokalbefolkningen som fick stort stöd nationellt (Enlund 2020). Lokalt bottnade besvikelsen över nedläggningen till stor del i en upplevelse av att Socialdemokraterna i regionen, som vann valet 2014, hade lovat att behålla tre akutsjukhus och tre BB:n i regionen. Då akutkirurgin och BB på Sollefteå sjukhus ändå lades ner kände många av de boende sig svikna av partiet, som historiskt haft ett starkt stöd i området. Nedläggningen av BB har därutöver setts som en i ledet av nedläggningar i lands- och glesbygdskommuner, såväl som ett av många bakslag mot kvinnovård i Sverige. Därmed har protesterna mot nedläggningen kommit att sammanföra kritik mot en växande klyfta mellan stad och landsbygd med feministisk kritik mot nedskärningar i svensk förlossningsvård. Den mest uppmärksammade protestaktionen har varit ockupationen av BB Sollefteå, som inleddes dagen innan stängningen och i skrivande stund fortfarande är aktiv.

Nedläggningen kan förstås utifrån en större organisatorisk och ideologisk kontext, där 1980- och 1990-talets omstrukturering av svensk sjukvård spelat en väsentlig roll (Wingborg 2017). Omvandlingen innebar i korthet att de välfärds-

deal som fram till dess präglat svensk sjukvård delvis kom att ersättas med ideal som förknippas med New Public Management (NPM), såsom ekonomisk effektivitet, mätbarhet och konkurrens (Brommels och Vintmyr 2014; Giritli Nygren och Nyhlén 2017). Små vårdenheter på mindre orter har med de nya vårdidealen blivit svårare att motivera, vilket blev tydligt i de politiska diskussionerna som föranledde nedläggningen av BB Sollefteå. Ett motiv till nedläggningen som ofta återkom var det relativt låga antalet förlossningar vid avdelningen (i snitt en förlossning per dygn), vilket ansågs vara för lite för att motivera ett BB i Västernorrlands (till mesta del) glest befolkade inland.

Jämtne nedläggningens ekonomiska fördelar har risker kopplade till den längre körsträckan (tio mil för boende i Sollefteå, uppåt tjugo mil för boende längre inåt landet) lyfts fram i debatten som omgärdad nedläggningen av BB Sollefteå. Ibland har även kvinnors otrygghet inför att få långt till vård, och de långsiktiga effekter som nedläggningen får för området, varit i fokus. I den här artikeln vill jag i anslutning till dessa diskussioner belysa känslomässiga såväl som rumsliga effekter av nedläggningen, och hur dessa blev synliga i några gravida kvinnors berättelser om nedläggningen. Genom en relationell ingång till känslor och rumslighet, som tar stöd i bland andra Sara Ahmeds (2014) och Doreen Masseys (1994) teorier, syftar artikeln till att undersöka hur kvinnorna positionerade sig känslomässigt i förhållande till olika rumsliga objekt – såsom den längre vägsträckan till närmaste sjuk-

hus, staden Sollefteå, regionstyrelsen, etcetera – och hur dessa positioner relaterade till genus och plats.

Tidigare forskning

Artikeln knyter an till tidigare forskning om landsbygd och periferiseringsprocesser, emotioner och makt. Här redogör jag för den forskning som bedrivits inom tre områden som ligger nära denna studie: periferisering av landsbygd, protester mot nedläggningar och dess emotionella aspekter, samt gravidas upplevelser av BB-nedläggningar.

Åtskilliga studier i Sverige och internationellt har berört hur rurala platser och små orter konstrueras som periferi i förhållande till större städer (till exempel Cloke och Little 1997; Halfacree 2003; Eriksson 2010). I en svensk kontext har Madeleine Eriksson (2010) belyst hur svenska stadsregioner tenderar att beskrivas som moderna och progressiva, medan norra Sverige kommit att förknippas med glesbygdsproblematik och betraktas som perifert och bakåtsträvande. Periferiseringen har också en materiell karaktär som bland annat tar sig uttryck genom att samhällsresurser och instanser inom offentlig sektor omlokaliseras till urbana områden (Sjöstedt Landén med flera 2017). I Sverige har centralisering av vårdenheter till större städer under de senaste dryga tjugo åren gjort att sjukhus, vårdcentraler och sjukstugor i glesbygdskommuner fått stänga. Sedan år 2000 har nio BB:n stängt, varav ett flertal lokaliserade i mindre städer (Löfving 2017). Studier har också visat att stängningar inte enbart påverkar de

boende rent praktiskt utan de har också en känslomässig påverkan på förståelsen av den egna positionen. Människor som är bosatta i samhällen där grundläggande

Sedan år 2000 har nio BB:n stängt, varav ett flertal lokaliserade i mindre städer.

samhällsservice läggs ner kan till exempel uppleva sig svikna och bortglömda av beslutsfattare (Pini med flera 2010), och i längden kan nedläggningar framkalla känslor av isolering då villkoren för att bo på platsen förändras (Castleden med flera 2010). Samtidigt som nedläggningar ofta är känsloladdade, kan egenskaper som tillskrivs och delvis internaliseras av boende på landsbygd – såsom att inte vara alltför känslostyrd – komplicera sättet på vilket reaktionerna på nedläggningarna kommer till uttryck (Pini med flera 2010).

Beslut om nedläggningar har dock ofta kritiserats av lokalbefolkningen och lett till protestaktioner såsom ockupationer av nedläggningshotade enheter (Larsson Taghizadeh och Lindbom 2013). Dessa har i ett flertal studier analyserats i termer av plats, känslor och makt – både för att förstå den roll som känslor spelar i att samla medborgare kring en sak och för att förstå de narrativ som aktivister bygger upp kring protesterna. Woods med flera (2012) har beskrivit hur känslan för platsen ofta har använts för att mobilisera, vilket också konstaterats av Desirée Enlund (2020) som studerat ockupationen av BB Sollefteå, i vilken ockupanterna ofta använde slagord

som förde tankarna till 1930-talets arbetarprotester i Ådalen, till exempel "Ådalen reser sig!". Då Anna Sofia Lundgren och Bo Nilsson (2018) studerade ockupationen av Dorotea sjukstuga noterade de hur beskedet om nedläggning beskrevs som "en kollektiv chock" för stadens invånare, som valde att protestera för att försöka återkalla ett politiskt beslut som upplevdes som felaktigt och oansvarigt. Aktivisterna i Dorotea beskrev återkommande politiker och lokalbefolkning som väsensskilda, genom att använda epitet som "ignoranta", "auktoritära" och "omoraliska" om de politiker som fattat beslutet, medan den protesterande lokalbefolkningen beskrevs som välvillig och genuin. Demonstranterna uttryckte även "konspiratoriska" tankar gentemot politiker, där hotet om nedläggning av sjukstugan sågs som en del i en större politisk agenda, i vilken Dorotea var en plats som inte var värd att satsa resurser på. På dessa vis konstruerades ett "vi och de" i förhållande till regionens politiker och känsloladdade associationer mellan protesterna, platsen och dess befolkning.

I Sverige saknas i stort sett forskning om BB-nedläggningars specifika konsekvenser för de kvinnor som till följd av nedläggningar får långt att resa till BB. I bland annat Kanada och Australien har studier dock gjorts av kvinnors upplevelser, och det har konstaterats att kvinnor som tvingas resa för att föda barn oroar sig för både praktiska och känslomässiga aspekter. Kvinnorna nämnde till exempel oro för väglag och väder, kostnader för parkering, hotellrum för partners och andra familjemedlemmar och frånvaro

från arbete (Kornelson och Grzybowski 2006; Evans med flera 2011), men också den känslomässiga stressen av att behöva lämna familjemedlemmar hemma då de åkte till BB (Evans med flera 2011). I en tidigare studie, där jag analyserade medierapporteringen kring BB Sollefteå, framkom hur politiker ibland ”svarade på” lokalbefolkningens oro genom att omväxlande visa förståelse och tona ner kvinnornas känslor. Samtidigt som de gravida kvinnornas oro beskrevs som viktigt att hörsamma, hände det också att den tonades ner genom att beskrivas som en naturlig del av att vänta barn (Larsson 2018: 237).

Då BB-nedläggningar har kommit att bli allt vanligare – särskilt i kommuner som till stora delar består av glesbygd – finns behov av forskning med fokus på konsekvenserna för de kvinnor som bor på orter där BB:n läggs ner. Även om internationella studier med fokus på BB-nedläggningar på landsbygd genomförts, saknas i dessa ofta ett bredare maktperspektiv. Den här studien kan därmed fylla en lucka i den nuvarande forskningen genom att sätta fokus på kvinnors känslor inför BB-nedläggningar, och samtidigt belysa hur dessa knyter an till rumsliga och politiska sociala relationer.

En relationell ingång till geografi och emotioner

Artikeln teoretiska ramverk tar avstamp i en geografisk och relationell ingång till känslor, som är tänkt att bädda för en analys av kvinnornas känslomässiga positionering i relation till specifika rumsliga

objekt. Med stöd i Sara Ahmeds (2014) teoretisering av känslors relationella karaktär, utgår jag ifrån en förståelse av känslor som avhängiga relationen mellan den som upplever dem (subjektet) och det objekt som framkallar dem. Med *rumsliga objekt* avses i detta sammanhang objekt som utgör ett (mer eller mindre) avgränsat materiellt eller organisatoriskt utrymme, till exempel Sollefteå, Sollefteå sjukhus, vägsträckan som sammanbinder Sollefteå med grannstäderna där närmaste BB:n är lokaliserade, regionstyrelsen, etcetera.

Ahmed (2014) menar att den känslomässiga position som en individ intar i förhållande till ett visst objekt har att göra med hens position i samhället. Hur något påverkar oss – om det till exempel upplevs som positivt eller skrämmande – knyter an till makt, exempelvis utifrån den plats vi är bosatta på. I Diane Davis (1999) teoretisering av samhällspositioner, makt och rum, konstateras att individer befinner sig på olika avstånd från staten, bland annat genom att samhällens administrativa centrum ofta är belägna i storstäder och genom att individers närhet till samhällets institutioner varierar i befolkningen. Detta avstånd kan med hjälp av Doreen Masseys (1994) teoretisering av det relationella rummet förstås som en rumslighet av samhälleliga, sociala och politiska relationer, som präglas av materiella och patriarkala premisser. Hur vi reagerar känslomässigt på nedläggningen av en institution har med andra ord att göra med vår positionering i samhället i termer av makt, men också med vår relation till den specifika institutionen som

objekt. Kvinnorna som planerat att föda på BB Sollefteå påverkas direkt av nedläggningen och kan därmed antas vara de som blir mest berörda. Samtidigt kan andra, vars positioner på ett eller annat sätt överlappar med kvinnornas i Sollefteå, också komma att beröras känslomässigt av beskedet om stängningen. Detta blev tydligt i protesterna mot nedläggningen, där personer från mindre städer som antingen förlorat eller riskerade att förlora sitt BB (eller andra samhällsviktiga institutioner) samt kvinnor över hela Sverige, deltog i solidaritet med kvinnorna i Sollefteå.

Sammantaget kan en alltså säga att vissa känslomässiga positioneringar eller subjektpositioner är mer tillgängliga för de kvinnor som tvingas navigera en ny situation utan BB i stan, givet deras positioner i en större samhällskontext. Detta kan få som konsekvens att vissa känslor tillskrivs, eller *klibbar fast vid*, specifika kroppar och kommer att förknippas med grupper av människor (Ahmed 2014). Kvinnor, som i relation till män ofta kategoriseras som svaga och irrationella (Jaggar 1989), förknippas inte sällan med känslor såsom rädsla och oro. Samtidigt – och ibland i kontrast till de känslor som vanligen tenderar att klibba fast vid kvinnor/feminina kroppar – tenderar en del karaktärsdrag att mer än andra klibba fast vid ”landsbygdskvinnor”, såsom att vara stark och inte klaga (Larsson 2018).

Återkommande narrativ kring känslor leder inte enbart till att de som upplever känslorna kommer att förknippas med dem, utan också till att objekten för känslorna kommer att göra det. På så vis klibbar

känslor fast vid specifika objekt – som kan vara såväl rumsliga som mänskliga – så att objekten tycks inrymma vissa känslor och kommer att förstås som exempelvis skrämmande på ett mer eller mindre generellt plan (Ahmed 2014). I analysen av den här studiens resultat används klibbighet både för att förstå hur vissa egenskaper och känslor klibbar fast vid de gravida kvinnorna i deras berättelser om nedläggningen, samt hur särskilda egenskaper och känslor klibbar fast vid specifika rumsliga objekt. I nästa stycke om metod beskrivs analysarbetet närmare.

Metod och tillvägagångssätt

Artikeln bygger vidare på en tidigare publicerad studie, i vilken jag intervjuade tio blivande föräldrar i Sollefteå (åtta kvinnor och två män) om deras upplevelser av att få längre till BB (Larsson 2020). I den aktuella artikeln analyserar jag resultatet från studien utifrån ett nytt perspektiv med fokus på genus och emotioner. Kvinnorna intervjuades under perioden mars 2017–juni 2018. Intervjuerna varade mellan 40 och 90 minuter och gjordes på något av caféerna i Sollefteå, med undantag för en intervju som gjordes över telefon, i enlighet med intervjupersonens önskemål. En av kvinnorna intervjuades tillsammans med sin sambo (detta var den första intervjun som gjordes, då studiens utformning ännu inte stod helt klar) och övriga intervjuer gjordes individuellt.

Intervjuerna var semi-strukturerade med fokus på tre områden: intervjupersonerna och deras livssituation, upplevelser relaterade till att vänta barn, samt

tankar om framtiden. Personerna som deltog värvades genom ett antal olika tillvägagångssätt. De första personerna jag intervjuade rekryterades via en kontaktperson från BB-ockupationen, som rekommenderade gravida kvinnor som hen kände. Jag kom därefter i kontakt med ett flertal gravida efter att ha skrivit ett inlägg i en stor Facebookgrupp som stödjer BB-ockupationen, och ytterligare ett antal fick jag kontakt med genom en barnmorska som delade ut en informationsblankett om studien till sina patienter. En intervjuperson blev jag rekommenderad via en kollega som kände henne, och ytterligare en tillfrågade jag efter att jag hört henne prata med sin vän om resan till BB på en lunchrestaurang i Sollefteå. Motståndet mot BB-nedläggningen har varit stort i hela Sollefteå och stödet för ockupationen är generellt sett starkt hos de boende i området. Sättet på vilket majoriteten av intervjupersonerna rekryterades – genom en person aktiv i ockupationen, genom en Facebooksida som uttryckligen motsätter sig nedläggningen och genom att de aktivt tog kontakt med mig – ger dock anledning att förutsätta att kvinnorna som deltog utmärkte sig genom att vara tydligt emot nedläggningen och ha tankar kring den nya situationen. Även om endast två personer uppgav att de faktiskt hade deltagit i protesterna, så använde intervjupersonerna ofta en liknande retorik som den som återfinns i protesterna mot nedläggningen.

Majoriteten av intervjupersonerna bodde antingen i lägenhet i centrala Sollefteå eller i hus utanför Sollefteå. En intervjuperson bodde i en by cirka sju

mil utanför Sollefteå, längre inåt landet. Samtliga intervjupersoner var mellan 20 och 30 år, och de flesta hade yrken som kategoriseras som arbetarklassyrken eller lägre medelklassyrken. Flertalet arbetade inom omsorg, men bland dem jag intervjuade fanns även en kvinna som arbetade i butik och en som hade en administrativ roll på ett företag. En av kvinnorna hade en avslutad universitetsutbildning, en hade läst kurser vid ett universitet utomlands och övriga hade gymnasial utbildning. De flesta av intervjupersonerna var sambor, men inte gifta. En av intervjupersonerna var ensamstående. De flesta av kvinnorna hade ett beräknat förlossningsdatum under sommarhalvåret, vilket med största sannolikhet påverkade hur de föreställde sig resan till BB.

För att analysera intervjuerna använde jag mig av en narrativ modell inspirerad av Catherine Kohler Riessmans (1993) förståelse av hur brytpunkter formar berättelser som återspeglar normer och maktstrukturer. Jag har utifrån detta perspektiv förstått nedläggningen av BB Sollefteå, som kom att förändra premisserna för att bo i Sollefteå, som en potentiell brytpunkt för kvinnorna som intervjuades. Brytpunkten frammanade olika berättelser i vilka kvinnorna intog känslomässiga positioner som på olika vis var laddade med genus och plats. I enlighet med Riessmans (2005) rekommendation att ställa sig frågan varför en berättelse struktureras på ett visst sätt, har jag strävat efter att sätta kvinnornas berättelser i ett större sammanhang av geografiska och patriarkala maktstrukturer.

Då jag analyserade intervjuerna började jag med att koda materialet utifrån de berättelser som upprepats både i de enskilda intervjuerna och i det större intervjumaterialet. Därefter noterade jag de känslor som upprepades i berättelserna, och hur de relaterade till olika rumsliga objekt. Jag lade särskilt fokus vid mönster i form av känslor som återkommande förknippades med specifika objekt, och hur detta ledda till att känslor klibbade fast vid såväl kvinnorna som de rumsliga objekten. Slutligen noterade jag hur berättelserna om nedläggningen samt kvinnornas känslomässiga positioner i förhållande till specifika objekt relaterade till konstruktioner av genus och plats. Berättelserna angränsade till varandra – ibland mer och ibland mindre – vilket jag strävat efter att synliggöra i analysens olika delar.

Känslor, genus och rumslighet

i berättelser om BB-nedläggningen

För de gravida kvinnor som deltog i studien innebar nedläggningen av BB en förändring som hade direkt påverkan på deras liv. Sättet på vilket kvinnorna talade om nedläggningen skiftade dock under och mellan intervjuerna. Medan den utgjorde en brytpunkt i några av kvinnornas liv, på så vis att nedläggningen fick dem att reflektera över om det var värt att bo kvar, hade den inte samma livsomvälvande betydelse för andra. Tre berättelser om nedläggningen stod ut i intervjuerna: en som kretsade kring kvinnornas upplevelser av det längre avståndet till BB, en om upplevelsen av att befinna sig i periferi och en om motstånd. Dessa tre berättel-

ser om nedläggningen – som alla till stor del kretsade kring känslor i förhållande till specifika objekt – presenteras här i tur och ordning.

Berättelser om att få längre till BB

De berättelser som tog avstamp i BB-nedläggningens mest påtagliga konsekvens – det längre avståndet till närmaste BB – kretsade ofta kring känslor av oro. Objektet för kvinnornas oro var i vissa fall det nya, större sjukhuset dit kvinnorna nu hänvisades, och vars personal de inte kände sedan innan, men det som återkom mest frekvent under intervjuerna var den längre körsträckan till BB. Samtliga kvinnor som deltog i studien planerade att bli skjutsade till sjukhuset av sin partner eller en annan nära anhörig då värkarna började. Kvinnorna pratade alla om oro inför att ”inte hinna fram” och flera kvinnor talade explicit om skräckscenarion såsom att behöva föda långsmed vägen, att drabbas av panik, förblöda eller förlora sitt barn. Det längre avståndet till BB blir i detta sammanhang ett rumsligt objekt som tillskrivs känslor av oro och rädsla.

Känslor av rädsla tenderar att konstrueras som att de kommer utifrån och in, och uppfyller de kroppar som upplever dem. Ahmed (2014: 64) skiljer dock mellan rädsla (*fear*) och orolångest (*anxiety*), på så vis att rädslan är tydligt knuten till ett objekt som orsakar rädslan, medan oro och ångest är mer diffusa känslor. Kvinnorna som intervjuades för den här studien uttryckte sig framför allt i termer av oro, men den grad till vilken oron relaterades till vägsträckan som objekt varierade. I

vissa fall visade kvinnorna tydligt på hur oron var kopplad till vägen, och de använde konkreta händelser för att rationalisera sina känslor. En sådan händelse var en kvinna från Sollefteå som fött barn i bilen bara 24 dagar efter att BB stängt – en händelse som blev mycket uppmärksammas i media. En annan händelse var den ABF-kurs med barnmorskor från BB Sollefteå som anordnades kort innan stängningen, där blivande föräldrar bland annat fick lära sig hur man förlöser i bil. Följande citat från en intervju med Isabelle, som fick frågan om hon och hennes partner förberett sig inför bilresan på något särskilt vis, illustrerar hur dessa händelser kunde återges i intervjuerna:

[...] vi har inte gått nån sån här ”föda barn i bil”-kurs eller nåt sånt, det har vi inte gjort. Och nej vi har ju inte pratat nånting om det faktiskt heller, om vi skulle gå nån sån, för att jag ändå har känt mig så himla lugn över det här då. Men sen är det klart, när man läser i tidningarna om den här tjejen, härifrån Sollefteå så. Jamen dels var det hon Emma från Forsmo då, precis när de lagt ner, men nu nyligen också en tjej som födde i hissen då. Det är klart att det känns ju... det är inte bara en gång det har hänt, utan nu har det faktiskt hänt två gånger. Så att det... det är klart att det blir... det blir också en oro. Att det faktiskt händer och så.

I kvinnornas berättelser syftade dessa specifika händelser till att understryka att deras oro var befogad. Genom att framhålla att hon egentligen inte är särskilt orolig av sig, men att de konkreta fall där kvinnor inte hunnit fram i tid fått henne att oro sig, intar Isabelle en subjektspostion som präglas av rationalitet: hon oroar sig, men hennes oro är direkt kopplad till faktiska konsekvenser av nedläggningen. Under intervjun konstaterade Isabelle också att ”det hjälps inte att oro sig, det blir ju inte bättre av det, men jag kan förbereda mig, och jag kan ställa det för mig så att jag kan klara den värsta situationen som kan uppstå så bra som möjligt”. Detta förhållningssätt – att delvis avfärda den egna oron som ofruktbar och i stället fokusera på individuella åtgärder för att ordna det så bra för sig som möjligt i den nya situationen – förekom i flera av intervjuerna med personer som bodde på eller hade erfarenhet av att bo på landsbygd. Den position som Isabelle intar, där det inte är lönt att oro sig utan en i stället bör försöka lösa situationen, kan därmed förstås som en position präglad av en vana att inte alltid ha nära till hjälp. Genom att Isabelle värjer sig för att lägga för stor vikt vid oron tillåts andra egenskaper att, med Ahmeds (2014) ord, klibba fast vid hennes position, vilket stärker ett normativt narrativ kring glesbygdskvinnor som rediga och rationella, och som inte klagar i onödan.

Det hände dock att kvinnorna i vissa fall slog ifrån sig eller förminskade sin

oro på sätt som ledde till att den inte framstod som tydligt förknippad med vägsträckan som rumsligt objekt. På detta vis konstruerade de sina känslor som irrationella snarare än rationella. Ett exempel på hur detta kunde ta sig uttryck blir synligt i följande citat från en intervju med Sofie:

Jag vill inte föda i bilen, jag vill verkligen inte det. Och jag är så här, jag är väl lite hönsamma också, jag är lite orolig för saker. Jag tänker att, ”Nämen, jag kan ju inte ta för givet att bara allting går bra.” Tänk om nånting går fel då? Tänk om bebisen fastnar eller nånting? Det finns ju de som gör det också, när de är på väg ut, med axlar och så där, alltså, jag... du vet ju ingenting. Visst att jag har fött ett barn innan – jag vet hur det känns, men jag vet inte vad som *händer*, förstår du hur jag menar?

Den position som Sofie intar – att hon är en hönsamma och därför oroar sig – får effekten att flytta fokus från den längre vägsträckan som objekt för hennes oro, till henne själv. Problemet ligger med andra ord inte enbart i den nya situationen där BB inte finns nära, utan också i Sofies karaktär, i och med att hon har lätt för att få katastroftankar. Tidigare under intervjun hade Sofie berättat att hon hade ett barn sedan tidigare och att hennes första förlossning gick väldigt fort – fortare än den tid det tar att köra från Sollefteå till närmaste BB. Hennes oro kan därmed beskrivas som rationell i termer av att det för henne fanns en förhöjd risk att inte hinna fram. Att hon trots allt beskriver sig själv som en hönsamma som ”oroar sig för saker” kan förstås som en position som anspelar på ett narrativ kring irrationell femininitet (Jaggar 1989), i vilket oro inte bara klibbar fast vid kvinnor som grupp, utan också förlöjligas genom epitet som ”hönsamma”.

I både Isabelles och Sofies fall sker en förskjutning där fokus delvis flyttas från den längre vägsträckan till den egna positionen. Att Isabelle säger att det inte lönar sig att oroa sig, utan att det är bättre att göra det en kan för att förbereda sig, visar på hur ansvaret för att hantera situationen utan BB i stan läggs på individen – något som Isabelle delvis funnit sig i. I Sofies fall får positioneringen som irrationell hönsamma effekten att avpolitiserar den oro hon känner; i stället för att oron härleds till materiella konsekvenser av politiska beslut, görs den till ett irrationellt karaktärsdrag som kopplas samman med positionen som mamma. Sofies sätt att resonera kring sin oro knyter an till resultaten från min tidigare studie av medierapporteringen kring BB Sollefteå, där en politisk insändare avfärdade blivande föräldrars oro med att det är naturligt att oroa sig inför en förlossning (Larsson 2018). Positioneringen av gravida kvinnor i Sollefteå som ”hönsammor” är därmed ett narrativ som inte enbart spelar

på en stereotyp föreställning av kvinnor – särskilt mammor – som irrationella och känslostyrda, utan även får effekten att, medvetet eller omedvetet, flytta fokus från politiska beslut och dess konsekvenser. Att i stället positionera sig som redig, kompetent och rationell utmanar den här typen av narrativ kring irrationell femininitet, samtidigt som det fungerar som en individuell strategi för att hantera en verklighet där staten, i och med nedläggningen av samhällsresurser (Davis 1999), flyttas längre och längre bort. Liksom positionen som hönsamma får denna position, som präglas av den egna handlingskraften, effekten att delvis underminera det samhälleliga ansvaret då individen själv tar på sig att ordna för sig så bra som möjligt.

Berättelser om att befinna sig i periferi

Som vi sett i föregående stycke så tvingades kvinnorna i studien att hantera en situation där de kände sig nedprioriterade på så vis att ekonomiska besparingar i regionen framhölls framför nyttan av ett BB i regionens inland. Kvinnorna använde sig återkommande av ord som ”ovärdigt” och ”förnedrande” för att beskriva sina känslor inför att befinna sig i periferin av beslutsfattarens synfält. Objektet för dessa känslor var regionstyrelsen och de specifika politiker som fattat beslut om nedläggningen, vilka intervjupersonerna på olika sätt upplevde och markerade ett avstånd till. Inom denna berättelse, som kännetecknades av avstånd till såväl staten som regionstyrelsen, positionerade sig kvinnorna som ignorerade, osedda och – i likhet med intervjupersonerna i Pini med fleras studie (2010) – svikna. Det hände också att kvinnorna likt Doroteaaktivistera i Lundgren och Nilssons (2018) studie positionerade sig själva i relation till ett ”de” – politikerna som fattat beslut om nedläggningen. Ett exempel på hur detta tog sig uttryck och vävdes samman med känslor av ovärdighet blev synligt i en intervju med Josefine:

Och så känns det så förnedrande. Alltså, det känns liksom ”Jag har ingen värdighet, jag är inte nån som man ska...” Jag känner mig liksom inte sedd, så. Jag som kvinna i Sollefteå, det är bara ”Nä, herregud, sluta gnäll, du får väl åka över skogen och föda barn, det är väl ingen fara.” Jamen om jag inte vill det då? Om jag är jätterädd för den? Nä, det skiter de i. Alltså, jag har inget val. Man känner sig liksom osedd. Jag har ingen... jag har ingen rättighet. Jag har en skyldighet att ta mig hemifrån till förlossningen, om det så är 15 mil eller 12 mil, så det är liksom... jag har inget val.

Genom att beskriva sig själv med orden ”jag som kvinna i Sollefteå” belyser Josefine hur hennes överlappande position som både kvinna och boende

i Norrlands inland placerar henne i en periferi. Med hjälp av Masseys (1994) teoretisering av rummet som uppbyggt kring materiella, ekonomiska och patriarkala premisser kan det avstånd som Josefine upplever till beslutsfattare förstås utifrån en strukturell nedprioritering av vård på mindre orter i Sverige. I och med att Josefine inte närmare adresserar de beslutsfattare hon syftar på, utan nöjer sig med att benämna dem som ”de” distanserar hon sig också själv från de politiker som beslutat om nedläggningen av BB. Citatet låter också förstå att hon uppfattar politiker som oförstående och likgiltiga inför Sollefteåbornas reaktion på nedläggningen. På detta vis reproducerar Josefine ett narrativ där avstånd till politiker upprätthålls, vilket också skedde i en intervju med Hanna, som beskrev sina känslor på följande vis:

Det känns inte värdigt heller att behöva åka så långt [...] Jamen som andra brukar säga också, eller som det här... alltså diskussionen i sociala medier – alltså BB:s vara eller inte vara liksom – att de fraktar inte ens djur när de är höggravida. Ja men *vi* ska åka långt liksom. Och varför då? Varför ska man dra ner på nånting som behövs? [...] De tror att de ska vinna genom att bespara, bespara, bespara fast det bara blir dyrare, dyrare, dyrare. Och nu borde de ju ha sett att det funkar ju inte.

Precis som Josefine distanserar sig Hanna från regionens politiker genom att referera till dem som ”de”, och hon låter vidare antyda att politikerna främst drivs av ekonomiska intressen. Genom att därutöver jämföra avståndet kvinnor behöver resa till BB med hur dräktiga djur behandlas – och hävda att de i detta fall behandlas bättre – illustrerar Hanna en känsla av avhumanisering i samband med det politiska beslutet att lägga ner BB. Detta kan tolkas som att närhet och tillgång till grundläggande samhällsresurser var en förutsättning för att kunna se sig själv som en samhällsmedborgare – någon som räknas och är en betydande del av samhället. Josefine och Hanna beskriver båda problem kopplade till den längre vägsträckan till BB, vilka ger upphov till känslan av politiskt avstånd. I detta sammanhang ger förståelse av det rumsliga som både materiellt och abstrakt (Massey 1994) stöd för en analys där vägen mellan Sollefteå och de västernorrländska kuststäderna representerar både ett fysiskt och symboliskt avstånd i termer av makt. Josefines och Hannas känsla av att vara perifera i beslutsfattares ögon kan ses som resultatet av en överlappning mellan centralisering och patriarkala strukturer, i vilken mödravård i Norrlands inland inte prioriteras. I enlighet med Davis (1999) teoretisering av avstånd till staten, så kan stängningen av BB Sollefteå tolkas som en periferaliseringsprocess där vissa personer (särskilt kvinnor) förflyttas längre från makten i regionen.

Både Josefine och Hannas positionering speglar en process där resurser de varit vana vid ska finnas nära plötsligt flyttas längre bort. För andra intervju-personer, såsom Isabelle, som vuxit upp på landsbygd med långt till närmaste BB och Tina, som bodde cirka sju mil utanför Sollefteå vid intervjutillfället, var känslan av att befinna sig långt ifrån makten inte ny. Denna position präglades i stället till stor del av uppgivenhet inför ännu ett beslut som utarmade närområdet. När Tina beskrev sina tankar om nedläggningen sa hon att hon till viss del oroade sig för den längre resan till BB och för Sollefteås framtid, men att beslutet att lägga ner inte hade så stor påverkan på henne personligen:

Vi har ju bosatt oss på ett ställe där vi vet att det inte finns BB. Så vi är ju liksom... det är ju vi beredd på. Men de som har bosatt sig i Sollefteå, där det är liksom... jamen ska finnas ett akutsjukhus och en förlossning och de är ju... det är ju deras, det de är van liksom. Så jag har inte pratat med så många men jag tror inte att det är så jättemånga som har påverkats av det här, mer än att det blir lite längre då. [...] Vi är ju van liksom att, amen vi har ingen ambulans alla dagar, utan då får man vänta så att de får komma från Sollefteå, polisen tar lång tid och de prioriterar inte [byns namn] känns det som, så... det är man ju som lite van. Och det visste man ju som sagt när man flyttade hit.

I Tinas citat läggs den längre körsträckan till BB till en större erfarenhet av att ha långt till samhällsresurser och inte prioriteras. Hon beskriver att hon känner till premisserna för att bo där hon bor, och att hon, till skillnad från de boende i Sollefteå, ”är van” och ”beredd”. Med hjälp av Davis (1999) avståndsteori kan Tinas citat läsas som en exemplifiering av hur denna position – i utkanten av samhällets resursfördelning – kan bli till en vana. De boende i centrala Sollefteå, som valt att bo i en stad men får se den urholkas, befinner sig å andra sidan i en process där de sakta förflyttas längre ifrån den urbana normen. Att befinna sig i Sveriges geografiska periferi, såsom Tina beskriver det, är en erfarenhet som även är nära förknippad med klass, då bostadspriser sjunker och arbetstillfällen försvinner i städer och samhällen som monteras ner.

För invånarna i Västernorrlands inland kom känslor av missnöje och svek att klibba fast vid regionstyrelsen; ibland tog sig missnöjet uttryck i känslor av förnedring, och ibland – efter att återkommande ha upplevt sig bli sviken – känslor av uppgivenhet. Med hjälp av Ahmeds (2014) teoretisering av hur en persons relation till ett objekt påverkar hans känslor för objektet, kan de dramatiska känslor som kvinnorna i studien uttryckte förstås utifrån det faktum att deras relation till den socialdemokratiska regionstyrelsen kom att förändras. Flera beskrev hur de inför valet 2014 haft tillit till Socialdemokraterna i

regionen, men att beslutet att lägga ner BB och akutkirurgin rubbade denna relation. Med den nya positioneringen gentemot regionstyrelsen kom det socialdemokratiska arvet som länge klibbat fast vid Sollefteå och Ångermanland därmed att utmanas i takt med att lokalbefolkningen tog avstånd från partiets företrädare i regionen.

Berättelser om motstånd

Att markera avstånd till politikerna i regionen genom att beskriva dem som giriga och likgiltiga kan förstås som en motståndshandling på så vis att avståndet mellan Sollefteåborna och regionstyret delvis kom att omförhandlas till ett ömsesidigt avståndstagande då de boende aktivt valde att dissociera sig från politikerna. Precis som Doroteåborna som intervjuades i Lundgren och Nilssons (2018) studie, fanns bland kvinnorna i denna studie en uppfattning om att politiker hade en bredare agenda med att stänga ner avdelningar och instanser i inlandet – att de ville att inlandet på sikt skulle ”avvecklas” eller ”försvinna”. Att bo i Sollefteå eller byarna omkring innebar därmed en risk att bli ”snuvad på” sin framtid och sina drömmar i takt med att sjukhusavdelningar och skolor stängs ner. För att göra motstånd mot denna utveckling valde vissa av kvinnorna att föda på BB i Örnsköldsvik i stället för på BB i Sundsvall, något som kan förstås som ett symboliskt avståndstagande från Sundsvalls sjukhus, vilket förknippades med centraliseringen i regionen. Denna motståndsposition framträder bland annat i ett citat från intervjun med Isabelle, som här tillfrågats på vilket av regionens BB:n hon planerar att föda:

Isabelle: Det beror lite på min mans jobbsituation... var han är nånstans. Jag vill ju helst åka till Ö-vik, för att det är ett mindre sjukhus.

Emelie: Av den anledningen du sa nu?

Isabelle: Ja, och så att man fått lite så här... dåliga vibbar av Sundsvall. Just att det är ett stort sjukhus och att det är dit vi från Sollefteå blir hänvisade i första hand, och... lite så. Nämen lite så här, Ångermanland- och Medelpadsrivalitet så här, också. Men just också att jag... jag tror på de små sjukhusen, att det... att det är en bra grej. Och just det här för... det är liksom... jamen det känns som att de... de känner varann bättre än de på ett stort sjukhus. För att de har så många mer, de som jobbar där har så många mer relationer att ta hand om, så.

De ”dåliga vibbar” som Isabelle beskriver att hon får av Sundsvalls sjukhus bottnar både i ett obehag inför att befinna sig i en större sjukhusmiljö och det som Sundsvalls sjukhus som institution representerar för Isabelle. Sjukhuset kan utifrån Masseys (1994) relationella ingång förstås som en rumslighet som

materialiserar de politiska spänningarna inom regionen, och som för Isabelle symboliserar maktobalansen mellan regionens inland och regionens urbana centrum. Den lilla sjukhusmiljön kommer i kontrast till den storskaliga att beskrivas som bra, i och med att de som arbetar där känner varandra väl, vilket i Isabelles citat tycks som ett kriterium för att göra ett bra jobb. Att välja att föda på Örnsköldsviks sjukhus i stället för på Sundsvalls konstrueras därmed som ett ställningstagande för de små sjukhusmiljöernas fortlevnad och som ett motstånd mot centraliseringen av regionala resurser till Sundsvallsområdet. Positionen som Isabelle intar är därmed både kroppslig och politisk: genom att välja att föda barn på en viss plats som tillskrivs positiva egenskaper, i stället för en annan som tillskrivs negativa egenskaper, tar Isabelle ställning för en viss typ av vårdmiljö och en annan regional fördelningspolitik.

En ytterligare position med både fysisk och politisk karaktär var en där intervjupersonerna beskrev sitt beslut att bo kvar i Sollefteå – trots nedläggningar i området – som ett aktivt ställningstagande. I en intervju med Amina framträdde denna position då hon berättade om hur hon och hennes man resonerat när diskussionerna som föranledde nedläggningen började:

Vi köpte ett hus för ett och ett halvt år sedan, här i Sollefteå. De började prata om att lägga ner sjukhuset innan det, så då började vi tänka: ”Okej, ska vi verkligen göra det? För... vad, alltså... en stad utan ett sjukhus... alltså det kommer att bli så dött här och folk kommer att vilja flytta härifrån säkert och inte bo här, och allt det där. Så vi tänkte jättemycket igenom det, men de har inte lagt ner sjukhuset än, om man säger så. Man har alltid hopp också, att det kommer tillbaka – alltså man vill stanna här och kämpa för det helt enkelt.

Det faktum att Amina uttrycker sig i termer av ”hopp” och en vilja att ”stanna här och kämpa” visar på hur det aktiva beslutet att ”stanna kvar” blev till en motståndshandling mot en politik som driver på centralisering till större städer och gör det ogynnsamt att bo i mindre städer och på landsbygd. En liknande utsaga förekom i en intervju med Sofie, som uttryckte att hon och många runt henne kände att de ville stanna kvar och ”visa att det föds barn här”. Många intervjupersoner uttryckte starka känslor för Sollefteå som plats, och en tydlig motvilja inför att tvingas flytta. Det aktiva ställningstagandet att bo kvar betonades både av personer som var födda och uppvuxna i Sollefteå, såsom Sofie, och av personer som var inflyttade, såsom Isabelle och Amina.

Parallellt med att intervjupersonerna beskrev sitt beslut att ”stanna kvar” beskrev de ofta Sollefteå i kärleksfulla ordalag. Isabelle beskrev hur hon älskade att ha nära till naturen och att hon och hennes partner tänkt bo kvar tills de

blev ”gamla och grå”, och Hanna – som i likhet med Isabelle och Amina – var inflyttad till Sollefteå, beskrev sin kärlek till platsen på följande vis:

[...] det är nånting liksom med själva vattnet. Inte bara... inte bara havet, utan just det här att man... men typ kan gå och andas. Du vet, man behöver inte... som Hågestaön till exempel, alltså det är ju världens mest perfekta plats för mig att gå på. För när man går, liksom längs den här – vad heter det – gångvägen, så har du ju vattnet precis, precis i närheten. Och om du vill kan du sätta dig på vilken jävla sten som helst och bara [andas ut], så att, nej, jag vet inte, det bara är nånting. [...] Sollefteå lever mer än vad min hemort gör. Särskilt på somrarna så här med aktiviteter både för barn och vuxna. Den här utomhusbion som de hade, alltså det är typ det bästa som finns, att gå ut och sätta sig på en filt liksom och titta på en storbildsskärm.

Att tala om Sollefteå på det vis som Hanna gör kan även det ses som en motståndshandling då det bidrar till att lyfta ett annat narrativ än det om avfolkning och glesbygdsproblematik, som Eriksson (2010) menar så ofta präglar berättelser om Norrland. Här konstrueras Sollefteå i stället som en levande plats, med närhet till både natur och kulturella aktiviteter. Genom att betona fördelarna med att bo i Sollefteå, välja att ”stanna kvar och kämpa” och aktivt välja bort Sundsvall, omförhandlade intervjupersonerna såväl den politiska förståelsen av vad god sjukvård innefattar, som förståelsen av Västernorrlands inland som plats. Även om kvinnorna som deltog i studien var medvetna om den politiska blicken på inlandet hade de inte internaliserat den, och de visade genom sitt agerande att de inte skrev under på konstruktionen av Sundsvallsregionen som den enda plats i Västernorrland med potential för framtiden.

Sammanfattning

Artikeln har fokuserat på några gravida kvinnors berättelser om nedläggningen av BB Sollefteå i syfte att förstå de känslomässiga, rumsliga och genusbetingade effekter som nedläggningen fått. Tre sorters berättelser, inom vilka ett antal möjliga positioner fanns representerade, återkom i intervjuerna: berättelser om det längre avståndet till BB, berättelser om att befinna sig i politisk/geografisk periferi, och berättelser om motstånd.

I kvinnornas berättelser om att få längre till BB relaterades känslor av oro till den längre fysiska sträcka som kvinnorna skulle behöva åka för att ta sig till förlossningen. Då kvinnorna pratade om oron inför resan, anspelade de antingen på en normativ irrationell femininitet, eller en mer praktiskt betingad femininitet som knöt an till erfarenheten av att bo på landsbygd och behöva

lösa problem själv. I det senare fallet talade kvinnorna om oro, men betonade att det inte var lönt att oroa sig utan bättre att försöka lösa situationen så bra som möjligt, vilket gjorde att egenskaper som orolig och hispig inte tilläts klibba fast. Den första, mer irrationella positionen karaktäriserades i stället av att kvinnorna härledde oron till den egna karaktären, och menade på att deras oro delvis berodde på att de hade lätt för att stressa upp sig.

Berättelserna om att befinna sig i periferi präglades i intervjuerna av missnöje som relaterades till regionstyrelsen och de specifika politiker som fattat beslut om nedläggningen. Bland kvinnorna som var bosatta och uppvuxna i Sollefteåområdet utlöstes känslor som ”förnedring” och ”ovärdighet” av upplevelsen att som kvinna och boende i regionens inland bli ignorerad av politiker. Hos de kvinnor som bodde utanför Sollefteå, eller tidigare hade bott på landsbygd med långt avstånd till BB och andra institutioner, var nedläggningen förknippad med uppgivenhet. Reaktionerna hos kvinnorna skilde sig alltså åt beroende på deras position; om de sedan tidigare var vana vid att betraktas som geografisk periferi, eller om nedläggningen innebar en förskjutning. I de fall där nedläggningen markerade en förskjutning kan den förstås som en brytpunkt i livet, då den kom att förändra kvinnornas syn på den egna positionen och tvingade dem till att reflektera över om det var lönt att bo kvar på en plats där fler och fler institutioner stänger ner.

Som en reaktion mot att bli ignorerade intog kvinnorna ibland en motståndsposition, där de genom individuella handlingar markerade mot det politiska beslutet att lägga ner BB. Berättelserna om motstånd innefattade uttryck av ogillande och aktivt avståndstagande från politiker och ibland från Sundsvall, regionens urbana centrum, som plats. Samtidigt kom Sollefteå att förknippas med kärlek och kvinnorna återkom ofta till fördelar med att bo just där. Detta utgjorde ett motstånd i termer av att bidra till nya berättelser om Sollefteå, där staden tillskrevs egenskaper som ”levande” och ”rik på aktiviteter”. Samtliga kvinnor som deltog i studien uppgav att de inte hade några planer på att flytta från Sollefteå på grund av nedläggningen, och vissa uttryckte valet att bli kvar som att de ville ”stanna och kämpa” eller ”visa att det föds barn här”. Motståndet mot nedläggningen och centralisering i regionen visar därmed på hur berättelsen om BB Sollefteå inte enbart tog sig uttryck i ökade fysiska och politiska avstånd, utan också i en ökad känsla av närhet och identifikation med Sollefteå som plats.

Referenser

OTRYCKTA KÄLLOR:

Intervjuer med åtta kvinnor genomförda i Sollefteå och (i ett fall) över telefon under 2017 och 2018. I artikelförfattarens ägo.

TRYCKTA KÄLLOR:

Ahmed, Sara (2014) *The cultural politics of emotion*. Andra upplagan. Edinburgh: Edinburgh University Press.

Brommels, Mats och Vintmyr, Ulrika (2014) *Bör liten bli stor? Sjukhusstorlekens betydelse för världens resultat och kostnadseffektivitet: en sammanställning och analys av vetenskaplig evidens*. Ett uppdrag från Utredningen om högspecialiserad vård.

Castleden, Heather, Crooks, Valerie, Schuurman, Nadine, Hanlon, Neil (2010) "It's not necessarily the distance on the map...": using place as an analytic tool to elucidate geographic issues central to rural palliative care. *Health and Place* 16(2): 284-290.

Cloke, Paul och Little, Jo (1997) *Contested countryside cultures: otherness, marginalisation, and rurality*. London: Routledge.

Davis, Diane (1999) The power of distance: re-theorizing social movements in Latin America. *Theory and Society* 28(4): 585-638.

Enlund, Desirée (2020) *Contentious countrysides: social movements reworking and resisting public healthcare restructuring in rural Sweden*. Diss. Umeå: Umeå universitet.

Eriksson, Madeleine (2010) *(Re)producing a periphery: popular representations of the Swedish North*. Diss. Umeå: Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet.

Evans, Rebecca, Veitch, Craigh, Hays, Richard, Clark, Michele, Larkins, Sarah (2011) Rural maternity care and health policy: parents' experiences. *Australian Journal of Rural Health* 19(6): 306-311.

Giritli Nygren, Katarina, Nyhlén, Sara (2017) Mapping the ruling relations of work in rural eldercare intersections of gender, digitalization and the centre-periphery divide. *Journal of Rural Studies* 54: 337-343.

Halfacree, Keith (2003) Landscapes of rurality: rural others/other rurals. Roberston, Iain och Richards, Penny (red) *Studying cultural landscapes*. London: Arnold.

Jaggard, Alison (1989) Love and knowledge: emotion in feminist epistemology. *Inquiry* 32(2): 151-176.

Kornelson, Jude, Grzybowski, Stefan (2006) The reality of resistance: the experiences of rural parturient women. *Journal of Midwifery and Women's Health* 51(4): 260-265.

Larsson Taghizadeh, Jonas, Lindbom, Anders (2013) Protests against welfare retrenchment: healthcare restructuring in Sweden. *Scandinavian Political Studies* 37(1): 1-20.

Larsson, Emelie (2020) Doing distance: expectant parents' experiences of risk following a maternity ward closure. *Rural Society* 29(1): 16-29.

Larsson, Emelie (2018) (De)politicising pregnancy-related risk: gender and power in media reporting of a maternity ward closure. *Health, Risk & Society* 20(5-6): 227-240.

Lundgren, Anna Sofia, Nilsson, Bo (2018) Civil outrage: emotion, space and identity in legitimisations of rural protest. *Emotion, Space, and Society* 26: 16-22.

Löfving, Helena (2017) Karta: här är Sveriges förlossningskliniker. *SVT Nyheter*. <https://www.svt.se/opinion/karta-har-ar-sveriges-forlossningskliniker> [2020-09-25].

Massey, Doreen (1994) *Space, place, and gender*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Pini, Barbara, Mayes, Robyn, McDonald, Paula (2010) The emotional geography of a mine closure: a study of the Ravensthorpe nickel mine in Western Australia. *Social & Cultural Geography*, 11(6): 559–574.

Riessman, Catherine Kohler (1993) *Narrative analysis*. Newbury Park: Sage.

Riessman, Catherine Kohler (2005) *Narrative analysis*. Riessman, Catherine Kohler, *Narrative, memory & everyday life*. University of Huddersfield, Huddersfield.

Sjöstedt Landén, Angelika, Ljuslinder, Karin, Lundgren, Anna Sofia (2017) The moral geographies of public sector job relocation: discourses of compensation and competence in the Swedish news press. *Social & Cultural Geography* 18(5): 632–644.

Wingborg, Mats (2017) *Marknadiseringen av den svenska sjukvården – så gick det till*. Arena idé: Stockholm.

Woods, Michael, Anderson, Jon, Guilbert, Steven, Watkin, Suzie (2012) "The country(side) is angry": emotion and explanation in protest mobilization. *Social & Cultural Geography* 13(6): 567–58.

Nyckelord

Genus, rumslighet, landsbygd, förlossningsvård, emotioner

Emelie Larsson

Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap (HSV)

Mittuniversitetet

Holmgatan 10

851 70 Sundsvall

E-post: emelie.larsson@miun.se